

prawo autorskie dla ~~prawników~~ fotografów

Weronika Bednarska
Maryla Bywalec
Anna Golan
Żaneta Lerche-Górecka
Dagmara Miler
Michalina Kuczyńska

Weronika Bednarska

Prawnik, doktorantka w Instytucie Prawa Własności Intelektualnej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wykłada prawo autorskie na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Specjalizuje się w prawie autorskim, ochronie danych osobowych i prawie nowych mediów.

Maryla Bywalec

Prawnik, specjalistka z zakresu prawa autorskiego i szeroko rozumianego prawa dla kreatywnych. Od kilku lat zaangażowana w pomoc twórcom w dochodzeniu roszczeń w związku z naruszeniem ich praw, w szczególności w przestrzeni internetowej. Autorka publikacji z zakresu prawa autorskiego. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, w 2019 r. z powodzeniem ukończyła aplikację adwokacką.

Anna Golan

Adwokat, ukończyła Szkołę Praw Własności Intelektualnej prowadzoną przez Centrum Praw Własności Intelektualnej im. H. Grocjusza, co zaowocowało wieloma projektami z zakresu prawa autorskiego. Specjalizuje się w prawie gospodarczym oraz dochodzeniu roszczeń cywilnych.

Żaneta Lerche-Górecka

Prawnik, na co dzień zajmuje się umowami prawno-autorskimi, dba o dobro twórców, a także zabezpiecza interesy dysponentów autorskich praw majątkowych. Za pracę naukową dotyczącą znaków towarowych otrzymała wyróżnienie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w konkursie organizowanym przez Urząd Patentowy.

Dagmara Miler

Adwokat, aplikant rzecznikowski, mediator gospodarczy. Specjalizuje się w zakresie znaków towarowych, wzornictwa przemysłowego, prawa autorskiego i prawa reklamy. Absolwentka prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Podyplomowego Studium Prawa Własności Intelektualnej uw. W swojej pracy łączy przepisy i bezpieczeństwo klienta z realiami rynku i poszczególnych branż kreatywnych.

Michalina Kuczyńska

Absolwentka Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych na Uniwersytecie Śląskim. Fotografka związana ze Śląskiem, członkini kolektywu Archiwum Protestów Publicznych. Poza tematami społecznymi interesuje ją szeroko rozumiana sztuka współczesna oraz zagadnienie wolności sztuki.

prawo autorskie dla ~~prawników~~ fotografów

Weronika Bednarska
Maryla Bywalec
Anna Golan
Żaneta Lerche-Górecka
Dagmara Miler
Michalina Kuczyńska

jaki jest cel tego poradnika? → 9

w teorii → 11

utwór, inspiracja i opracowanie → 12

twórca → 30

treść prawa autorskiego → 34

naruszenie praw autorskich → 46

umowy prawa autorskiego → 64

dozwolony użytek → 74

wizerunek → 84

znaki towarowe → 92

w praktyce → 105

przed wykonaniem zdjęć → 109

w trakcie wykonywania zdjęć → 118

po wykonaniu zdjęć → 127

naruszenia praw autorskich → 141

wzory → 151

umowa licencji → 154

umowa przenosząca autorskie prawa majątkowe → 160

umowa o wykonanie sesji fotograficznej → 160

umowa o wykonanie reportażu fotograficznego uroczystości zaślubin → 178

umowa TFP → 192

zgoda na wykorzystanie wizerunku → 198

zgoda na wykorzystanie wizerunku modelki / modela → 202

protokół odbioru → 206

wezwanie do zaprzestania naruszeń i zapłaty → 208

wezwanie do zaprzestania naruszeń dóbr osobistych i zapłaty → 212

wezwanie do zapłaty → 216

kiedy i z czym do prawnika? → 218

źródła ilustracji → 223

akty prawne → 224

bibliografia → 225

jaki jest cel tego poradnika?

Oddajemy w Twoje ręce narzędzie, które w prosty i przystępny sposób wyposaży Cię w wiedzę z zakresu prawa autorskiego. Na co dzień świadczymy pomoc prawną branży kreatywnej, również wielu fotografom. Przez lata działalności udało nam się poznać problemy prawne występujące w tej branży, ocenić poziom wiedzy i świadomości prawnej fotografów, a także określić ich potrzeby.

Poradnik ma stanowić odpowiedź na najczęstsze, proste i trudne pytania, z którymi zmagają się fotografowie, próbując odnaleźć się w gąszczu przepisów prawa autorskiego. Podstawową funkcją tego poradnika jest uświadomienie Ci prawnej wagi Twojej twórczości, wskazanie sposobów pracy z poszanowaniem Twoich praw, a także przybliżenie sytuacji, w których możesz sięgać po określone środki ochrony.

jak czytać ten poradnik?

Poradnik zawiera komplet praktycznych rozwiązań, za pomocą których świadomie i z pełnym przekonaniem będziesz mógł realizować swoje prawa – zarówno na etapie negocjowania umowy, jak i jej realizacji czy też w przypadkach naruszeń.

Książka składa się z trzech części:

→ **w teorii**

To garść wiedzy dotyczącej podstawowych zagadnień związanych z prawem autorskim. Analizujemy w niej kolejne przepisy USTAWY, wskazując wiele przykładów ich praktycznego zastosowania w branży fotograficznej. Ta część pozwoli Ci na swobodniejsze poruszanie się po prawie autorskim, a przede wszystkim – na pełne zrozumienie kolejnych części podręcznika.

→ **w praktyce**

W tej części znajdziesz pytania fotografów, które odszukałyśmy w mediach społecznościowych i na forach fotograficznych. Dotyczą oczywiście najczęstszych problemów prawnych spotykanych w tej branży. Abyś mógł łatwiej znaleźć odpowiedź na interesujący Cię problem, podzieliłyśmy pytania na etapy zgodne z chronologią pracy nad fotografią i realizacją umowy (przed pracą, w trakcie i po) oraz wyodrębniłyśmy kwestie dotyczące naruszeń praw autorskich.

→ **wzory**

Część ze wzorami najczęściej stosowanych dokumentów – umów i wezwań dotyczących Twojej twórczości. Dokładnie je omawiamy i udostępniamy również w wersji edytowalnej.

Być może po lekturze podręcznika nie zawsze będziesz w stanie sam rozwiązać swoje problemy prawne z zakresu prawa autorskiego, ale będziesz świadomy swoich uprawnień i możliwości ochrony.

W przypadku wątpliwości zawsze zalecamy kontakt ze specjalizującym się w prawie autorskim prawnikiem, który pomoże Ci znaleźć środki prawne adekwatne do danej sytuacji.

w teorii

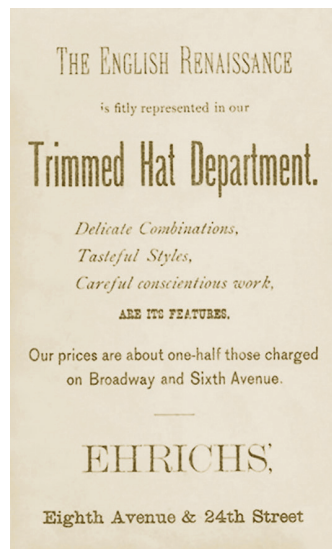
utwór, inspiracja i opracowanie

dlaczego lepiej fotografować Oscara Wilde'a niż pralkę

Czy wykonana przeze mnie fotografia jest chroniona prawem autorskim? Z pewnością niejednokrotnie zadajesz sobie to pytanie i liczysz na to, że znajdziesz tu odpowiedź. Na wstępie możemy śmiało stwierdzić, że jest to najtrudniejsze pytanie, z którym będziemy się mierzyć na kartach tej książki. Ale bez odpowiedzi na pewno nie można ruszyć dalej. Zatem do dzieła!

fotografia jako utwór Obecnie nie budzi wątpliwości fakt, że fotografia może zostać objęta ochroną prawnoautorską. Jeszcze w XIX w. uważano, iż fotograf jest wyłącznie operatorem urządzenia i nie może zostać uznany za twórcę. Pod koniec stulecia kwestia ta została rozstrzygnięta m.in. w słynnym wyroku Sądu Najwyższego w USA. Dotyczył on wykorzystania w reklamie zdjęcia Oscara Wilde’a stworzonego przez Napoleona Sarony’ego. Sąd wskazał, iż wykonanie fotografii nie wymagało wyłącznie umiejętności technicznych. Twórczość fotografa wyraziła się bowiem w upozowaniu Oscara Wilde’a, wyborze kostiumu, towarzyszących akcesoriów, tła czy oświetlenia. Stąd zdjęcie to stanowi przedmiot prawa autorskiego.

Aby fotografia została objęta ochroną prawnoautorską, musi spełniać cechy utworu określone w art. 1 ust. 1 USTAWY o prawie autorskim i prawach pokrewnych (w dalszej części podręcznika dla ułatwienia określamy ją krócej – jako „USTAWA”).

01

Fotografia Oscara Wilde’a w wykonaniu Napoleona Sarony’ego.

02

Reklama, w której wykorzystano zdjęcie zrobione przez Sarony’ego.

AUTORKI

Weronika Bednarska
Maryla Bywalec
Anna Golan
Żaneta Lerche-Górecka
Dagmara Miler
Michalina Kuczyńska

POMYSŁODAWCZYNI SERII

Agata Korzeńska

PROJEKT UKŁADU TYPOGRAFICZNEGO

Agata Korzeńska

SKŁAD

Luba Ristujczina Studio Litera – www.studiolitera.pl

REDAKCJA I KOREKTA

Ewa Binda (CentrumKorekty.pl)

FOTOGRAFIE AUTOREK

Wojtek Bednarski, Michalina Kuczyńska
i Ewa Rykowska

WYDAWCA

Wydawnictwo Od.Nowa®
ul. Mieszka I 38
43-300 Bielsko-Biała

ISBN 978-83-66572-97-3

Ten poradnik ma pomóc w poszerzeniu Twojej wiedzy o prawach autorskich, a także uświadomieniu Twoich praw i interesów. Pamiętaj jednak, że nie zastąpi on profesjonalnej porady prawnej. Jeżeli potrzebujesz wsparcia – poszukaj prawnika specjalizującego się w prawie autorskim.

OD.NOWA®

OD.NOWA to prawdopodobnie najbardziej innowacyjny wydawca na rynku publikacji prawniczych. Jesteśmy znani zarówno ze słynnych „białych kodeksów”, jak i pomocy w edukacji prawniczej. W naszej ofercie znajdują Państwo kodeksy, serię „Last Minute”, serię „Diagramy”, eko-torby, T(oga)-shirty oraz wiele innych produktów. Zapraszamy do naszej księgarni internetowej!

www.wydawnictwo-odnowa.pl

SO LAW

SO IN LAW to firma świadcząca usługi prawne dla branży kreatywnej. Stworzyliśmy ją z myślą o współczesnej usłudze prawnej – dostosowanej do potrzeb, rzeczywistości i oczekiwań naszego pokolenia. Znając charakter branży kreatywnej – nieszablonowej, szalonej i zawsze goniącej deadline – pomagamy szybko znaleźć najlepsze rozwiązania, dbając o każdy aspekt prowadzonych projektów. Działalnością edukacyjną dążymy do zwiększenia świadomości prawnej w zakresie prawa autorskiego.

<https://soinlaw.com>

ISBN 978-83-66572-97-3